

Učiteljski

TOVARŠ.

Izhaja
1. in 15. dne vsakega
meseca na celi polji.

List za šolo in dom.

Velja
za vse leto 2 gl. 50 kr.,
za pol leta 1 gl. 30 kr.

List 8.

V Ljubljani 15. aprila 1871.

Tečaj XI.

Osnova učnih črtežev za slovenske ljudske šole.

Poleg ukaza sl. naučnega ministerstva od 12. jul. l. 1869., poleg učnega in šolskega reda od 20. avg. l. 1870. in okrožnice sl. dež. šolsk. svetovalstva za Kranjsko sestavi J. L.

I. Učni črtež za nerazdeljeno enorazredno ljudsko šolo.

Nauki:	Učne ure na teden.
Kerščanski nauk	4
Nauk v jeziku, t. j. v branji, pisanji (za per- vence skupno), slovnici, pravopisji, spisji	16
Številjenje	4
Kazalni in rečni nauk, to je, prirodoznanstvo, zem- ljepisje in zgodovina, oblikoslovje in risanje	4
Petje	1
Telovadba	1

Vkup 30 ur na teden.

Enorazredne šole imajo le enega učitelja.

Ako v taki šoli ni nad 50 učencev — veleva postava — naj se vsi oddelki skupno podučujejo, t. j. naj se cel dan, nerazdeljeno podučuje. Za take šole velja narisani načert.

V kranjskih ljudskih šolah sta pri omenjenem številu učencev navadno le dva oddelka. Akoravno sta oba hkrati v šoli, vendar se le v nekterih predmetih more skupno podučevati. Ti so: kazalni in rečni nauk, petje, telovadba. Pri drugih naukih se mora tako ravnati, da se enemu oddelku izročé tiha dela, p. pisanje, pismeno številjenje; med tem se pa učitelj peča z drugim oddelkom. Ker je v taki enorazredni šoli malim in velikim učencem enako število učnih ur odmenjenih, skerbeti se mora, da so mlajši manj časa v šoli.

II. Učni črtež za razdeljeno ali poldnevno (z dvema oddelkoma) enorazredno ljudsko šolo.

I. (nižji) oddetek.

Nauki:	Učne ure na teden.
Kerščanski nauk	2
Nauk v jeziku	6
Kazalni nauk	2
Številjenje	3
<hr/>	
Vkup 13 ur na teden.	

II. (viši) oddetek.

Kerščanski nauk	2
Nauk v jeziku	8
Rečni nauk	4
Številjenje	3
Petje	1
<hr/>	
Vkup 18 ur na teden.	

Telovadba se za oba oddelka skupno podučuje eno uro na teden.

Na Kranjskem je že sedaj in tudi vsled novih naredeb, zlasti pa vsled naših razmer bode moralo biti naj več poldnevniš sol. To se razvidi naj več že iz ukaza od 12. jul. l. 1869., ki pravi, da naj se dva oddelka za-se podučujeta po vseh tistih krajih, kjer je nad 50 učencev, kjer je šolska izba za vse otroke premajhna, in kjer je prevelika daljava do šole vzrok, da otroci težko dvakrat na dan v šolo dohajajo.

III. Učni črtež za dverazredno (2 učitelja) ljudsko šolo.

Nauki:	1. razred.	2. razred.
Kerščanski nauk	2 uri,	2 uri
Nauk v jeziku {	branje	7 " 4 "
	slovnica	— " 3 "
	spisje	— " 2 "
	pravopisje	— " 1 "
	lepopisje	6 " 2 "
Številjenje	5 " 4 "	
Kazalni nauk	2 " — "	

Nauki:		1. razred.	2. razred.
Rečni nauk *)	prirodoznanstvo	— uri,	2 uri
	zemljepisje in zgodovina	— „	2 „
Oblikoslovje in risanje	— „	2 „	2 „
Petje	1 „	1 „	1 „
Telovadba	1 „	1 „	1 „
		Vkup 24 ur,	26 ur na teden

IV. Učni čertež za trirazredno ljudsko šolo.

Nauki:		1. razred.	2. razred.	3. razred.
Kerščanski nauk		2 uri,	2 uri,	2 uri
Nauk v jeziku	branje	7 „	4 „	3 „
	slovnica	— „	2 „	3 „
	spisje	— „	2 „	2 „
	pravopisje	— „	1 „	1 „
	lepomisje	7 „	2 „	1 „
Številjenje	4 „	4 „	4 „	
Kazalni nauk	2 „	— „	— „	
Rečni nauk	prirodoznanstvo	— „	3 „	4 „
	zemljepisje in zgodovina	— „	2 „	2 „
Oblikoslovje in risanje	— „	1 „	2 „	
Petje	1 „	1 „	1 „	
Telovadba	1 „	1 „	1 „	
		Vkup 24 ur,	25 ur,	26 ur na teden.

V. Učni čertež za čveterorazredno ljudsko šolo.

Nauki:		1. razr.	2. razr.	3. razr.	4. razr.
Kerščanski nauk		2 uri,	2 uri,	2 uri,	2 uri
Nauk v jeziku	branje	7 „	4 „	3 „	1 „
	slovnica	— „	2 „	2 „	2 „
	spisje	— „	2 „	2 „	2 „
	pravopisje	— „	1 „	1 „	2 „
	lepomisje	6 „	2 „	2 „	1 „

*) Med kazalnim in rečnim naukom (Unterricht in den Realien) se navadno ne dela razločka. Jaz bi rad razumel pod kazalnim naukom splošne opombe o človeškem življenju, o ljudskih stanovih, o opravkih, o človeških razmerah, o spodobnem vedenju i. t. d.; k rečnemu nauku pa bi prišteval predmete: prirodoznanstvo, zemljepisje itd. Zavoljo tega sem kazalni nauk privzel v 1. razred, a rečnega nauka ne.

Ukaz od 12. julija l. 1869. nasvetuje, da se tudi v posamnih razredih v šolah z dvema učiteljema napravijo nižji in višji razdelki, kateri naj se skupno podučujejo; a za kranjske šolske razmere se to le malo priporoča, ker pri nas med učenci ni toliko različnosti v vednostih in ker taka mnogobrojna razdelitev le veliko truda vzrokuje, a daje malo vspaha.

Nauki:	1. razr.	2. razr.	3. razr.	4. razr.
Številjenje	4 ure,	4 ure,	4 ure,	4 ure
Kazalni nauk	2 "	— "	— "	— "
Rečni nauk {	prirodnoznanstvo	— "	2 "	3 "
	zemljepisje in zgo- dovina	— "	2 "	3 "
Oblikoslovje in risanje	— "	1 "	2 "	3 "
Petje	1 "	1 "	1 "	2 "
Telovadba	1 "	1 "	2 "	2 "

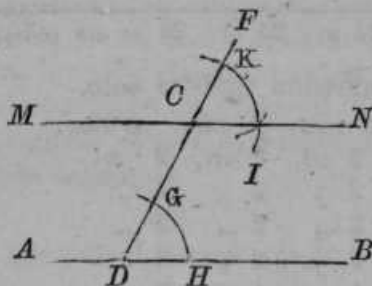
Vkup 23 ur, 24 ur, 26 ur, 28 ur na teden.

Kjer pa se tudi v nemščini podučuje, mora se tem naukom od-
vzeti toliko ur, kolikor se jih odločuje nemškemu jeziku.

Geometrija ali merstvo v ljudski šoli.

(Dalje.)

b. K črti AB naj se skoz določeno točko C potegne vstričnica. V ta namen se skozi to piko vleče pomožna črta DF , ki črto AB v točki D preseka. Iz te točke in iz točke C opiši z istim polomerom (Halbmesser) mala loka. S krožilom odmeri narazje GH , ter s to dolgotjjo preseči iz točke K zgornji lok. Skozi presečnico I in točko C vlecí črto MN , ki je z AB vstrič.

Vstričnice se morejo risati še na več načinov. Učitelj pokaže, kako se risajo s pomočjo ravnila in pravovogelnika (Winkelbrett) ali trikota (Dreieck), katero risalno orodje je sploh v navadi. Kako se

vlečejo vstričnice z dvema pravovogelnikoma? S kakošnim ravnilom se morejo naglo risati vstričnice?

Navpične, vodoravne in poševne čerte.

Ako privežemo na nit kako težo, p. svinčeno kroglo, visi nit s težo vred navzdol. To nitino namér imenujemo navpično ali vertikalno. Kaj je svinčnica (plajba, Senkblei)? Čemu je zidarjem svinčnica? Kteri rokodelec jo še rabi? Navpičnice so ro-